C/2026/2621

2026.5.26.

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2026. március 10.)

a digitális jogszabályi keret egyszerűsítéséről szóló rendelet iránti javaslatról (digitális omnibusz csomag)

(CON/2026/9)

(C/2026/2621)

Bevezetés és jogalap

2025. december 9-én az Európai Központi Bank (EKB) az (EU) 2016/679, az (EU) 2018/1724, az (EU) 2018/1725 és az (EU) 2023/2854 rendeletnek, valamint a 2002/58/EK, az (EU) 2022/2555 és az (EU) 2022/2557 irányelvnek a digitális jogszabályi keret egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról, továbbá az (EU) 2018/1807, az (EU) 2019/1150, az (EU) 2022/868 rendelet és az (EU) 2019/1024 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális omnibusz csomag) [1] (a továbbiakban: a javasolt rendelet) irányuló javaslatra vonatkozó vélemény iránti kérelmet kapott az Európai Parlamenttől.

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén alapul, mivel a javasolt rendelet olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek az EKB hatáskörébe tartoznak, ideértve többek között a monetáris politika végrehajtását a Szerződés 127. cikke (2) bekezdésének első franciabekezdése és a 282. cikkének (1) bekezdése alapján, a fizetési rendszerek zavartalan működését a Szerződés 127. cikke (2) bekezdésének negyedik franciabekezdése és 282. cikkének (1) bekezdése alapján, a hitelintézetek prudenciális felügyeletét a Szerződés 127. cikkének (6) bekezdése alapján, valamint az EKB-nak a statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatait a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 5. cikke alapján. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17.5. cikkének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Általános észrevételek

1.1. Az EKB támogatja a javasolt rendeletet, amely a digitális szabálykönyv Unión belüli alkalmazásának egyszerűsítését és optimalizálását célzó fontos reform. Amennyiben a javasolt rendelet hatékonyan teljesíti az Unió versenyképességét erősítő szakpolitikák előmozdítására, valamint a polgárokra, a vállalkozásokra és a közigazgatásokra nehezedő szabályozási terhek enyhítésére irányuló célkitűzéseit, meg fogja szüntetni a szolgáltatásnyújtás akadályait, és támogatni fogja az Unió digitális gazdaságának fejlődését, ugyanakkor figyelembe veszi azt is, hogy fenn kell tartani az uniós értékek előmozdítására vonatkozó legmagasabb szintű követelményeket, beleértve az alapvető jogok tiszteletben tartását is. A digitális gazdaság jelentősége egyre nő, és hatással lehet a monetáris politika folytatására, mivel azáltal, hogy az euroövezetben és a tagállamokban heterogén módon alakítja át a fogyasztási és termelési mintákat, az üzleti modelleket és a relatív árakat, befolyásolja a monetáris politika működési környezetét. Ezek a fejlemények jelentős hatást gyakorolnak a monetáris politika szempontjából releváns változókra és azok mérésére, beleértve a foglalkoztatást, a termelékenységet, a potenciális kibocsátást és az inflációt. Hatással vannak arra is, hogy a monetáris politikai döntéseket hogyan továbbítják a háztartások és a vállalkozások felé, növelve a politikai döntéshozókat érintő bizonytalanságot és összetettséget.

1.2. Közelebbről, az EKB üdvözli az (EU) 2023/2854 európai parlamenti és tanácsi rendeletben [2] (a továbbiakban: adatrendelet) foglalt, az üzleti és a közszféra közötti adatmegosztásra vonatkozó szabályok, továbbá a személyes adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések egyszerűsítésére irányuló javaslatokat. Az EKB széles körben részt vesz az adatok gyűjtésében, fejlesztésében, előállításában és terjesztésében, amelyeket a hatáskörébe tartozó feladatok és tevékenységek elvégzéséhez használ fel. Ez a hatáskör szükség esetén statisztikai adatok gyűjtését is magában foglalja a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER) feladatainak ellátásához, a KBER Alapokmányának 5. cikke alapján. Az EKB számos olyan együttműködési kezdeményezésben is részt vesz, amelyek támogatják az adatmegosztást és az együttműködést más uniós intézményekkel, szervekkel, hivatalokkal és ügynökségekkel,

[1] COM (2025) 837 final.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2854 rendelete (2023. december 13.) a méltányos adathozzáférésre és -felhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról, valamint az (EU) 2017/2394 rendelet és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (adatrendelet) (HL L, 2023/2854, 2023.12.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

valamint a tagállamok, harmadik országok és nemzetközi szervezetek illetékes hatóságaival. Feladatainak ellátása során bizonyos körülmények között az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([3]) (a továbbiakban: EUDPR) összhangban személyes adatokat is kezelhet. Ezért az EKB támogatja az olyan intézkedéseket, amelyek koherens és egységes szabályozási keretet hoznak létre az adatok rendelkezésre állásának és felhasználásának támogatása érdekében.

1.3. Az EKB felel továbbá az (EU) 2022/2554 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([4]) (a továbbiakban: DORA-rendelet) való megfelelés biztosításáért az 1024/2013/EU tanácsi rendelet ([5]) 6. cikkének (4) bekezdése alapján jelentősnek minősített hitelintézetek esetében, az említett rendelet által ráruházott prudenciális felügyeleti hatáskörökkel és feladatokkal összhangban ([6]). E minőségében az EKB megkapja a jelentős hitelintézetek által az információs és kommunikációs technológiával kapcsolatos jelentős eseményekről (a továbbiakban: IKT-vonatkozású incidensek) és a jelentős kiberfenyegetésekről az illetékes nemzeti hatóságaikhoz tett bejelentéseket. Ezenkívül a KBER egyik alapvető feladata a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása a Szerződés 127. cikke (2) bekezdésének negyedik franciabekezdése értelmében, amit a KBER Alapokmányának 3.1. cikke is tükröz. Ezzel összefüggésben az EKB a DORA-rendelet alapján pénzforgalmi intézményektől és elektronikuspénz-kibocsátó intézményektől, valamint hitelintézetektől kap az eseményekről készült jelentéseket. E felelősségi körökre és feladatokra tekintettel az EKB általánosságban üdvözli az IKT-vonatkozású incidensek Unión belüli bejelentési keretrendszerének további egyszerűsítésére és harmonizálására, valamint a jelentős IKT-vonatkozású incidensek központosított bejelentésének megvalósítására irányuló erőfeszítéseket. Mivel a pénzügyi ágazat élen jár az események bejelentésére vonatkozó harmonizált, átfogó és hatékony keret végrehajtásában, az EKB támogatja azokat az intézkedéseket, amelyek a pénzügyi ágazatban szerzett tapasztalatok alapján egyszerűsítik az események bejelentésére vonatkozó követelményeknek való megfelelést.

1.4. Az EKB-nak azonban aggályai vannak azzal kapcsolatban, hogy a javasolt rendelet milyen mértékben valósítaná meg az egyszerűsítés célkitűzését olyan konkrét esetekben, amikor nem enyhíti a vállalkozások és a hatóságok szabályozási megfeleléssel kapcsolatos terheit. Ennek megfelelően az EKB ebben a véleményben néhány konkrét technikai észrevételt és javaslatot tesz a javasolt rendelettel kapcsolatban.

1.5. Ezen aggályok miatt az EKB üdvözli továbbá, hogy a Bizottság 2028. szeptember 12-ig elvégzi az adatrendelet fő fejezeteinek, valamint a javasolt rendelet hatálybalépésétől számított öt éven belül az új fejezeteknek az értékelését ([7]). Hasonlóképpen fontos, hogy a DORA-rendeletben szereplő felülvizsgálati záradék ([8]) változatlan maradjon, ami arra kötelezi a Bizottságot, hogy a DORA-rendelet számos aspektusának működésével kapcsolatban végezzen felülvizsgálatot, és nyújtson be jelentést. E felülvizsgálati folyamatnak biztosítania kell, hogy az érintett szabályozások továbbra is hatékonyan működjenek célkitűzéseik elérése érdekében, támogatva ezáltal a digitális gazdaság fejlődését az Unióban.

2. **Digitális szabályok**

2.1. Az EKB teljes mértékben támogatja a javasolt rendeletet, mint a digitális szabálykönyv egyszerűsítése és alkalmazásának optimalizálása felé tett első lépést. Az adatok, a mesterséges intelligencia, az online platformok, az adatvédelem és a kiberbiztonság területén az idők során kidolgozott digitális szabályok tömege összetetté vált, és jelenleg széttagolt és egymást átfedő rendelkezéseket tartalmaz, amelyek bizonytalanságot teremtenek mind a hatóságok, mind a vállalkozások számára.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2018/1725 (EU) rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2554 rendelete (2022. december 14.) a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról, valamint az 1060/2009/EK, a 648/2012/EU, a 600/2014/EU, a 909/2014/EU és az (EU) 2016/1011 rendelet módosításáról (HL L 333., 2022.12.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([5]) A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([6]) A DORA-rendelet 46. cikkének a) pontja.

([7]) A rendeletjavaslat 1. cikkének 26. pontja, amely az adatrendelet 49. cikkét módosítja. Lásd még a méltányos adathozzáférésre és adatfelhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról szóló rendeletre (adatmegosztási jogszabály) vonatkozó javaslatról szóló, 2022. szeptember 5-i európai központi banki vélemény (CON/2022/30) (HL C 402., 2022.10.19., 5. o.) 1.2. bekezdését.

([8]) A DORA-rendelet 58. cikke.

2.2. Az (EU) 2022/868 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([9]) tagállami közszférabeli szervezetek birtokában lévő védett adatok további felhasználásáról szóló szabályainak az adatrendeletben történő egységes szerkezetbe foglalása az (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ([10]) a tagállami közszférabeli szervezetek vagy közvállalkozások birtokában lévő dokumentumok további felhasználásáról szóló szabályaival koherensebb struktúrát és a kulcsfontosságú fogalmak következetesebb meghatározását hozza létre, megkönnyítve az adatmegosztási szabályok alkalmazását. Ezt támogatja az elavult szabályok, különösen az (EU) 2018/1807 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([11]) foglaltak hatályon kívül helyezése.

2.3. Ez üdvözlendő egyértelműséget biztosít a nemzeti központi bankok (NKB-k) számára, amelyek általában a tagállamok közszférabeli szervezetei, és ezért az adatok további felhasználásának megkönnyítését célzó szabályok hatálya alá tartoznak. Az EKB és az NKB-k számára is előnyösek lesznek az adatok rendelkezésre állására vonatkozó egyértelműbb szabályok, különös tekintettel a nagy értékű adatkészletekként besorolt nyílt hozzáférésű adatok forrásaira ([12]). Ezeket az adatkészleteket az EKB széles körben használja a KBER Alapokmánya 5. cikkének (1) bekezdése szerinti azon feladatának ellátása során, hogy a KBER feladatainak megvalósítása céljából szükséges statisztikai adatokat gyűjtsön.

2.4. A vállalati és vállalattulajdonosi adatokat például az intézmények és leányvállalatok adatainak adatbázisa (RIAD) vezetésére használják, amely a jogi és egyéb statisztikai gazdasági egységek referenciaadatainak közös adatállománya, amelyek gyűjtése az eurorendszer egészében támogatja az üzleti folyamatokat, valamint a KBER és az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM) feladatainak ellátását ([13]). Amennyiben az EKB nyílt hozzáférésű adatokra támaszkodhat, azaz olyan nyílt formátumú adatokra, amelyeket bárki szabadon felhasználhat, újra felhasználhat és bármilyen célból megoszthat ([14]), csökkentheti az adatszolgáltatók ilyen adatokra vonatkozó adatszolgáltatási terhét, és ezeket az információkat korlátozás nélkül megoszthatja a KBER-en belül és más olyan hatóságokkal, amelyekkel együttműködik. Az EKB üdvözli, hogy a kormányzattól származó adatok és dokumentumok vállalkozások számára való rendelkezésre állására vonatkozó szabályok ([15]) nem érintik az Unió jogi rendszerét, amely a statisztikai titoktartás és a szakmai titoktartás alapján kizárja az érzékeny adatokhoz és dokumentumokhoz való hozzáférést.

2.5. A javasolt rendelet jelentősen módosítja ([16]) az adatbirtokosok azon kötelezettségét, hogy adatokat bocsássanak az EKB – valamint más közszférabeli szervezetek, a Bizottság és az uniós szervek – rendelkezésére, amennyiben rendkívüli igény mutatkozik ezen adatok felhasználására ([17]). Ez a rendelkezés lehetővé teszi az EKB számára, hogy szükség esetén adatok rendelkezésre bocsátását kérje az adatbirtokosoktól szükséghelyzetre való reagálás céljából, vagy ha igazoltan rendkívüli szükséglet áll fenn. Mivel az adatbirtokosok fogalmát tágan határozták meg ([18]), a rendelkezés lehetővé teszi az EKB számára, hogy ezekben a kivételes esetekben a személyek szélesebb körétől

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete (2022. május 30.) az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (adatkormányzási rendelet) (HL L 152., 2022.6.3., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1807 rendelete (2018. november 14.) a nem személyes adatok Európai Unióban való szabad áramlásának keretéről (HL L 303., 2018.11.28., 59. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

([12]) A nyílt hozzáférésű adatokról szóló irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében a nagy értékű adatkészletek tematikus kategóriái a térinformatikai adatok, a földmegfigyelési és a környezeti adatok, a meteorológiai adatok, a statisztikák, a vállalati és vállalattulajdonosi adatok és a mobilitási adatok. A 13. cikk (2) bekezdése értelmében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I. melléklet olyan módosítására vonatkozóan, hogy azt a technológiai és piaci fejlemények figyelembevétele érdekében a nagy értékű adatkészletek új tematikus kategóriáival egészítse ki.

([13]) Az Európai Központi Bank (EU) 2018/876 iránymutatása (2018. június 1.) az intézmények és leányvállalatok adatainak adatbázisáról (EKB/2018/16) (HL L 154., 2018.6.18., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2018/876/oj).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj), (16) preambulumbekezdés.

([15]) A javasolt rendelet 1. cikkének (18) bekezdése, amely egy új VIIc. fejezettel egészíti ki az adatrendeletet.

([16]) A javasolt rendelet 1. cikkének (7) bekezdése, amely egy új 15a. cikkel egészíti ki az adatrendeletet.

([17]) Az adatrendelet 14. és 15. cikke.

([18]) Az „adatbirtokos” fogalmát az adatrendelet 2. cikkének 13. pontja a következőképpen határozza meg: „olyan természetes vagy jogi személy, akinek vagy amelynek – e rendelettel, az alkalmazandó uniós joggal vagy az uniós joggal összhangban elfogadott nemzeti jogszabályokkal összhangban – joga vagy kötelezettsége olyan adatokat – többek között, amennyiben arról szerződésben megállapodtak, termékadatokat vagy kapcsolódószolgáltatás-adatokat – használni és rendelkezésre bocsátani, amelyeket valamely kapcsolódó szolgáltatás nyújtása során visszanyert vagy generált”.

gyűjtsön adatokat, mint ami akkor megengedett, ha az EKB meglévő hatáskörei alapján gyűjt statisztikai adatokat. Az EKB csak a 2533/98/EK tanácsi rendeletben ([19]) meghatározott adatszolgáltatói kör azon tagjaitól gyűjthet statisztikai adatokat, amelyek elsősorban a nemzeti és regionális számlák európai rendszerében meghatározott „pénzügyi vállalatok" ágazatba tartoznak ([20]), vagy olyan jogi és természetes személyek, akik bizonyos pénzügyi helyzettel rendelkeznek vagy pénzügyi tranzakciókban vesznek részt.

2.6. Amint azt az EKB korábban kifejtette, jelentős előnyökkel jár, ha meghatározott közérdekű célokból lehetővé teszik a közszféra számára a magántulajdonban lévő adatokhoz való hozzáférést és azok felhasználását ([21]). Monetáris politikai feladatainak ellátása során az EKB nemcsak az EKB által az NKB-k és az európai statisztikai rendszer (ESR) segítségével készített hivatalos statisztikákat használja fel széles körben, hanem a nem hivatalos és nem hagyományos adatforrásokat is. A nem hagyományos adatok származhatnak például nagy gyakoriságú árinformációkból, népességmobilitási mutatókból vagy más olyan adatforrásokból, amelyek nem feltétlenül pénzügyi vállalatok birtokában vannak. Az EKB csak rendkívüli igény felmerülése esetén jogosult kérni ezeket az adatokat a magán adatbirtokosoktól.

2.7. A javasolt rendelet által bevezetendő fő változás az, hogy azokat az eseteket, amikor ez a hatáskör gyakorolható, a szükséghelyzetekre korlátozza, kizárva azokat az egyéb eseteket, amikor rendkívüli igény merülhet fel az adatok felhasználására. Az EKB-nak bizonyítania kell, hogy egy szükséghelyzetre való reagálás, a szükséghelyzet enyhítése vagy a szükséghelyzetből való kilábalás támogatása során a jogszabályban előírt feladatainak közérdekből történő ellátása érdekében merül fel rendkívüli igény bizonyos adatok felhasználására.

2.8. Az EKB támogatja e változások célkitűzéseit, és helyénvalónak tartja az adatrendelet szerinti, a vállalkozások és a kormányzat közötti megosztási keret egyszerűsítését, valamint a vállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek előírása során esetlegesen felmerülő kétértelműségek tisztázását. Támogatja továbbá azt az álláspontot, hogy alapvető fontosságú megőrizni a hivatalos statisztikák adatrendelet szerinti szerepét, mivel az európai statisztikákra vonatkozó, a 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([22]) szerinti aktualizált uniós keret nem tér ki a szükséghelyzetekre ([23]).

2.9. Az ESR tagjaitól eltérően azonban, akik statisztikai feladataik ellátása érdekében bizonyos feltételek mellett adatokat gyűjthetnek a magán adatbirtokosoktól ([24]), az EKB nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy statisztikai adatokat gyűjtsön az adatszolgáltatónak nem minősülő magán adatbirtokosoktól, kivéve a rendkívüli szükséglet fennállásának eseteit. Az EKB csak olyan mechanizmusokra támaszkodhat az ilyen adatok beszerzéséhez, amelyek lehetővé teszik az ESR-ből a KBER-nek történő adatmegosztást. Ha a vonatkozó rendelkezés hatályát úgy szűkítik le, hogy az csak a szükséghelyzetekre terjedjen ki, rendkívül fontos annak biztosítása, hogy azt zökkenőmentesen és egyértelműen lehessen alkalmazni az olyan sürgős helyzetekben, amikor az EKB-nak további adatforrásokra van szüksége statisztikai adatgyűjtési feladatainak vagy más központi banki vagy prudenciális felügyeleti feladatainak ellátásához. Az EKB ezért azt ajánlja, hogy egyszerűsítsék tovább a hatóságok által az adatigénylés során teljesítendő feltételeket, mivel ez azon összetett feladatok minimális szintre történő csökkentését is szolgálná, amelyekkel az adatbirtokosok e feltételek teljesülésének ellenőrzése során szembesülnek.

2.10. Emellett az EKB úgy véli, hogy további lépéseket kell tenni a „szükséghelyzet" fogalommeghatározásának tisztázása érdekében. A fogalommeghatározás egyik eleme szerint ez olyan helyzet, „amelyet az uniós vagy a nemzeti jog releváns eljárásaival összhangban állapítanak meg vagy hirdetnek ki hivatalosan" ([25]). Mivel azonban az elsődleges és másodlagos jogban a szükséghelyzet megállapításának vagy kihirdetésének jogalapjai széttagoltak, egyértelműbbé kell tenni, hogy ilyen megállapítás vagy kihirdetés esetén a „szükséghelyzet" fogalommeghatározása

([19]) A Tanács 2533/98/EK rendelete (1998. november 23.) az Európai Központi Bank által végzett statisztikai adatgyűjtésről (HL L 318., 1998.11.27., 8. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2533/oj), 2, cikk.

([20]) Lásd a nemzeti és regionális számlák európai rendszerét (ESA 2010), amely elérhető az Eurostat honlapján: www.ec.europa.eu/eurostat.

([21]) Lásd a CON/2022/30 vélemény 2.3.1. bekezdését.

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács 223/2009/EK rendelete (2009. március 11.) az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 87., 2009.3.31., 164. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([23]) A javasolt rendelet (15) preambulumbekezdése.

([24]) A 223/2009/EK rendelet 17b. cikke.

([25]) Az (EU) 2023/2854 rendelet 2. cikkének (29) bekezdése.

nem igényli további feltételek teljesülését – tekintettel arra, hogy a szükséghelyzetet sürgősen kezelni kell. Például az (EU) 2024/2747 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([26]) lehetővé teszi a Tanács számára, hogy belső piaci éberségi üzemmódot aktiváljon olyan fenyegető válság esetén, amely a következő hat hónapon belül belső piaci szükséghelyzetté fokozódhat. Egyértelműbbé kell tenni, hogy amennyiben a hatóság feladatai közé tartozik a szükséghelyzet enyhítése, a fenyegető szükséghelyzet indokolttá teszi az adatkérés rendkívüli szükségességét. Ezenkívül a szolidaritási klauzula (a Szerződés 222. cikke) végrehajtására vonatkozó politikai szintű integrált válságreagálási intézkedések létrehozásáról szóló 2014/415/EU tanácsi határozat ([27]) nem korlátozza az „időben korlátozott" rendkívüli helyzetekre azon körülmények körét, amelyek között a határozatot alkalmazni kell ([28]). Ezért egyértelműbbé kell tenni, hogy a szükséghelyzet fogalommeghatározása teljes mértékben megfelel azoknak a helyzeteknek, amelyekben az uniós és a nemzeti jog alapján szükséghelyzeti intézkedésekre hivatkoznak és nem korlátozóbb annál.

2.11. Ami a kompenzációra vonatkozó szabályokat illeti ([29]), az EKB üdvözli azt a követelményt, hogy a szükséghelyzetre való reagáláshoz díjmentesen rendelkezésre kell bocsátani az adatokat, kivéve, ha az adatbirtokos mikrovállalkozás vagy kisvállalkozás. Fontosnak tartja azonban annak biztosítását, hogy amikor a hatóságok hozzáférést kapnak a magántulajdonban lévő adatokhoz, nem viselhetnek észszerűtlen költségeket. Mivel minden információkérés a közérdeket szolgálja, az adatokat bekerülési költségen és „észszerű árrés" előírása nélkül kell rendelkezésre bocsátani ([30]).

3. **Adatvédelem**

3.1. Az EKB üdvözli a javasolt rendelet módosításait, amelyek célja az adatvédelmi jogszabályok egyszerűsítése. Az EKB hatáskörén belül számos olyan pont van, amely további megfontolást érdemel az egyszerűsítés célkitűzésének elérése érdekében, mind az adminisztratív terhek csökkentése, mind az események hatékony, időben történő és biztonságos bejelentésének biztosítása tekintetében.

3.2. Az EKB az NKB-kkal együttműködve a személyes adatok feldolgozásának széles körét végzi. Emellett az EKB együttműködik az illetékes nemzeti hatóságokkal a bankfelügyelet területén végzett személyesadat-feldolgozási tevékenységek során. Uniós intézményként az EKB az EUDPR-rel összhangban, míg az NKB-k és az illetékes nemzeti hatóságok az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([31]) (a továbbiakban: GDPR) összhangban kezelik a személyes adatokat.

3.3. Azokban az esetekben, amikor az EKB és az NKB-k és/vagy az illetékes nemzeti hatóságok közösen határozzák meg a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit, az ilyen adatkezelést közös adatkezelőként végzik ([32]). Ezzel szemben, ha az egyik szervezet határozza meg az adatkezelés céljait és eszközeit, és a többi szervezet a nevében kezel személyes adatokat, köztük az adatkezelő és az adatfeldolgozó kapcsolata áll fenn ([33]). Az EKB mindkét esetben az EUDPR alapján, míg az NKB-k és az illetékes nemzeti hatóságok a GDPR alapján kezelik a személyes adatokat. Következésképpen ugyanazt az adatkezelési műveletet egyidejűleg két különálló, de egymást kiegészítő uniós jogi eszköz szabályozza.

([26]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2747 rendelete (2024. október 9.) a belső piaci szükséghelyzettel és a belső piac rezilienciájával kapcsolatos intézkedési keret létrehozásáról, valamint a 2679/98/EK tanácsi rendelet módosításáról (a belső piaci szükséghelyzetről és rezilienciáról szóló rendelet) (HL L, 2024/2747, 2024.11.8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

([27]) A Tanács 2014/415/EU határozata (2014. június 24.) a szolidaritási klauzula Unió által történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályokról (HL L 192., 2014.7.1., 53. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

([28]) Az (EU) 2023/2854 rendelet 2. cikkének (29) bekezdése.

([29]) A javasolt rendelet 1. cikkének (12) bekezdése, amely az adatrendelet 20. cikkének helyébe lép.

([30]) Lásd a CON/2022/30 vélemény 2.3.3. bekezdését.

([31]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([32]) A GDPR 26. cikke és az EUDPR 28. cikke értelmében.

([33]) A GDPR 28. cikke és az EUDPR 29. cikke értelmében.

3.4. Az egyik ilyen példa az, amikor mind az EKB, mind a TARGET azonnali fizetéskiegyenlítésben (TIPS) részt vevő NKB-k személyes adatokat kezelnek a TIPS-rendszeren belül. Ebben az esetben közös adatkezelési megállapodást kötnek. Hasonlóképpen, a személyes adatoknak a jövőbeli digitális euróval összefüggésben történő kezeléséhez szükség lehet az EKB és az euroövezeti NKB-k közötti adatvédelmi szerződés vagy megállapodás megkötésére.

3.5. A KBER és az SSM feladatainak az NKB-kkal és az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködésben történő ellátása során az EKB számára kiemelt fontosságú, hogy a személyes adatok kezelését szabályozó jogi aktusok a lehető legnagyobb mértékben összhangban legyenek és kölcsönösen összeegyeztethetők legyenek egymással. Az EKB ezért üdvözli, hogy a GDPR és az EUDPR javasolt módosításai párhuzamosan haladnak, hozzájárulva ezáltal egy koherens és következetes jogi keret létrehozásához. Ez biztosítja, hogy a jogi aktusok hatálybalépésére és alkalmazására vonatkozó eltérő határidők ne vezessenek jogbizonytalansághoz.

3.6. Ezért annak fényében, hogy a KBER és az SSM feladatainak ellátásához szükséges mértékben az EKB együttműködik az NKB-kkal és az illetékes nemzeti hatóságokkal a személyes adatok kezelése terén, az EKB a következő pontokat javasolja megfontolásra:

3.7. Az egyablakos ügyintézési pont mechanizmus tekintetében az EKB azt ajánlja, hogy a közös adatkezelőket hatalmazzák fel arra, hogy az összes közös adatkezelő nevében bejelentsék az adatvédelmi incidenseket ([34]). Ez azért lehetséges, mert a javasolt rendelet harmonizált egyablakos ügyintézési pontot vezet be, amelyen keresztül a szervezetek egyetlen értesítés révén egyidejűleg teljesíthetik a több uniós jogi aktusból eredő eseményjelentési kötelezettségeiket. Az „egyszeri bejelentés, többszöri megosztás" elv gyakorlati megvalósításával az egyablakos ügyintézési pont célja, hogy csökkentse a szervezetekre nehezedő adminisztratív terheket, miközben biztosítja az események hatékony, időben történő és biztonságos bejelentését. E célból az egyablakos ügyintézési pont célja, hogy közös csatornaként szolgáljon a különböző jogi eszközök szerinti értesítések benyújtásához ([35]). Amint azt az EKB korábban kifejtette, határozottan támogatja a hatóságok közötti információmegosztást az ágazatközi tanulás lehetővé tétele, a kibertámadások megelőzéséhez és hatékony kezeléséhez való hozzájárulás, valamint az IKT-val kapcsolatos kockázatok Unió-szerte következetes értékelésének előmozdítása érdekében ([36]). Mindezek alapján az EKB támogatja az egyablakos ügyintézési pont bevezetését az adatvédelmi incidensek bejelentésével összefüggésben.

3.8. Amikor az egyablakos ügyintézési pont mechanizmusát az EKB által az NKB-kkal (és az illetékes nemzeti hatóságokkal) együttműködésben végzett közös adatkezelési tevékenységekre alkalmazzák, a javasolt rendelet értelmében az NKB-k számára előnyös lenne, ha az eseményekről szóló értesítések fogadására az egységes belépési pontot használnák. Ezzel szemben az EKB mint uniós intézmény a javasolt rendelet értelmében továbbra is az EUDPR által létrehozott bejelentési csatornára támaszkodna, amelynek keretében az eseményeket bejelenti az európai adatvédelmi biztosnak ([37]).

3.9. Az EKB ismételten hangsúlyozza, hogy észszerűsíteni kell, fel kell gyorsítani és maximalizálni kell az eseményekre vonatkozó információcserét, valamint biztosítani kell a GDPR és az EUDPR közötti koherenciát. Ezért helyénvaló lenne felvenni az EUDPR-t azon uniós jogi aktusok közé, amelyek esetében az egyablakos ügyintézési pontot kell használni az adatvédelmi incidensekről szóló értesítésekhez.

([34]) Az EUDPR 34. cikkében előírtak szerint.

([35]) Ezen intézkedések magukban foglalják a GDPR-t és az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelvét (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj); az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendeletét (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0910) és az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelvét (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

([36]) Lásd: az Európai Központi Bank véleménye (2022. április 11.) az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv iránti javaslatról (HL C 233., 2022.6.16., 22. o.), 3.3.1. bekezdés.

([37]) Az EUDPR 34. cikkében előírtak szerint.

3.10. Ami az adatvédelmi incidensek közös adatkezelés esetén történő egységes bejelentését illeti, az EKB fenntartja, hogy a közös adatkezelők számára lehetővé kell tenni annak szabad meghatározását, hogy élnek-e ezzel a lehetőséggel, és ha igen, milyen feltételek mellett. Az európai adatvédelmi biztos nemrégiben megerősítette, hogy annak meghatározása szempontjából, hogy az EKB köteles-e értesíteni az európai adatvédelmi biztost egy adatvédelmi incidensről, nincs jelentősége annak, hogy az EKB mint közös adatkezelő felelős-e az adott adatvédelmi incidens bekövetkezéséért. Önmagában az a tény, hogy az EKB közös adatkezelő azon adatkezelési művelet tekintetében, amellyel összefüggésben az adatvédelmi incidensre sor került elegendő ahhoz, hogy kiváltsa az európai adatvédelmi biztos értesítésére vonatkozó kötelezettségét, amennyiben az EUDPR szerinti vonatkozó feltételek teljesülnek ([38]).

3.11. Fontos megjegyezni, hogy számos olyan esetben, amikor az EKB és valamennyi eurorendszerbeli NKB között közös adatkezelési megállapodás van érvényben, egyetlen adatvédelmi incidens akár 22 bejelentést is eredményezhet, amelyek minden valószínűség szerint tartalmilag hasonlóak vagy azonosak lennének. Egy ilyen rendszer ellentétes lenne a hatóságok adminisztratív terheinek egyszerűsítésére irányuló célkitűzéssel. Ezért helyénvaló lenne úgy rendelkezni, hogy a közös adatkezelők az egyablakos ügyintézési ponton keresztül csak egyszer értesíthessék az illetékes felügyeleti hatóságokat az adatvédelmi incidensekről. Az egyszerűsítési célkitűzésekkel összhangban egy ilyen jelentéstételi rendszert nem kellene alkalmazni akkor, ha az adott adatvédelmi incidens valószínűsíthetően nem jár kockázattal a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve ([39]).

3.12. Ezen okok miatt az EKB azt ajánlja, hogy a közös adatkezelőkre kell bízni annak eldöntését, hogy élni kívánnak-e azzal a lehetőséggel, hogy egy adott közös adatkezelési megállapodás keretében az összes közös adatkezelő nevében egyetlen bejelentést nyújtsanak be, és ha igen, milyen feltételek mellett. Ezt a bejelentést egyszer, az egyablakos ügyintézési ponton keresztül kellene benyújtani, és ezáltal valamennyi érintett felügyeleti hatóságnak címezni anélkül, hogy ez veszélyeztetné a bejelentési kötelezettségek szerepét a teljes átláthatóság és az átfogó információcsere biztosításában.

4. **Események bejelentése**

4.1. Az 1.3. bekezdésben említettek szerint az EKB üdvözli az IKT-vonatkozású incidensek bejelentési eljárásainak egyszerűsítésére és harmonizálására, valamint a jelentős IKT-vonatkozású incidensek központosított bejelentésének bevezetésére irányuló kezdeményezést. Ennek azonban minden esetben csökkentenie kell a felügyelt hitelintézetek, pénzforgalmi intézmények, elektronikuspénz-kibocsátó intézmények és a hatóságok adminisztratív terheit. E tekintetben fontos elismerni, hogy a DORA-rendelet pénzügyi ágazatban történő végrehajtása révén már megvalósult a jelentéstételi eljárások bizonyos fokú egyszerűsítése. A DORA-rendelet hatékony lépett az IKT-vonatkozású incidensek pénzügyi szervezetek általi bejelentésére vonatkozó különböző követelmények helyébe ([40]), jelentősen csökkentette a rájuk háruló jelentéstételi terheket, valamint hatékony és eredményes koordinációs mechanizmusokat vezetett be a különböző illetékes hatóságok között ([41]). A DORA-rendelet ezt a célt közös taxonómiák, sablonok és jelentéstételi eljárások meghatározásával, valamint e jelentések egyedi belépési pontjának azonosításával érte el.

4.2. Bár az EKB támogatja ezeket az egyszerűsítési erőfeszítéseket, három fő okból is fenntartásai vannak a javasolt rendeletben szereplő, IKT-vonatkozású incidensek bejelentésére vonatkozó intézkedések szempontjaival kapcsolatban.

4.3. Először is, az egyablakos ügyintézési pontra vonatkozó javaslat nem csökkenti hatékonyan az események bejelentésére vonatkozó követelmények hatálya alá tartozó pénzügyi szervezetek és más vállalkozások jelentéstételi terheit. Bár az egyablakos ügyintézési pont biztosítja, hogy egységes portál álljon rendelkezésre az események bejelentésére, nem változtat azon a tényen, hogy a DORA-rendelettől eltérő különböző kereteken belül még mindig különféle taxonómiák, sablonok és jelentéstételi eljárások léteznek az egyes eseményjelentésekre vonatkozóan. Az esemény bejelentéséhez a pénzügyi szervezetnek különböző jelentéseket kell készítenie különböző jogszabályokkal összhangban (pl. a GDPR és a DORA-rendelet alapján). Pusztán annak lehetővé tétele, hogy ezekről a

([38]) Az európai adatvédelmi biztos 18/2025. sz. felügyeleti véleménye az egységes felügyeleti mechanizmus keretében az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok közötti közös adatkezelési megállapodás tervezetéről (2024–1002. sz. ügy), amely elérhető az európai adatvédelmi biztos honlapján: www.edps.europa.eu.

([39]) Az EUDPR 34. cikke.

([40]) Lásd e tekintetben a DORA-rendelet (16), (18), (19) és (23) preambulumbekezdését.

([41]) Ez lehetővé tette a DORA-rendelet, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 337, 2015.12.23., 35. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj) és a kapcsolódó EBH-iránymutatások szerinti párhuzamos benyújtások problémájának kezelését, amint azt a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2021. június 4-i CON/2021/20 európai központi banki vélemény (HL C 343., 2021.8.26., 1. o.) 4.2.2. bekezdése megállapítja.

bejelentésekről egyetlen címzettet értesítsenek, nem enyhíti jelentős mértékben az adminisztratív terheket. Ezért a hatékonyabb és egyszerűbb jelentéstételi folyamatok elősegítése érdekében helyénvaló lenne kellően figyelembe venni a DORA-rendelet alapján elfogadott szabályozástechnikai standardokat ([42]). Az EKB ezenkívül üdvözölné a további összehangolást, valamint adott esetben a különböző kereteken belüli eseményekre vonatkozó taxonómiák, sablonok és jelentéstételi eljárások összevonását a valódi egyszerűsítés elérése érdekében.

4.4. Másodszor, a DORA-rendelet szerinti eseményjelentés olyan időkritikus folyamatokat indít el, amelyek válságkezelési eljárások aktiválását foglalhatják magukban. Egy új szereplő és rendszer bevonása ezen eseményjelentések fogadásába további kockázatokkal jár a szükséges információk rendelkezésre állása és időben történő bejelentése tekintetében. Ezért a leghatékonyabb és legreziliensebb megoldás az, ha ezeket a jelentéseket a DORA-rendeletben előirányzottaknak megfelelően ([43]) közvetlenül az illetékes hatóságnak küldik meg annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a potenciálisan kritikus helyzetekre adott felügyeleti válaszlépések indokolatlan késedelme.

4.5. Harmadszor, figyelembe kell venni a pénzügyi ágazat által a csupán 2025. január 17-től alkalmazandó DORA-rendelet végrehajtása során már vállalt erőfeszítéseket és kiadásokat. A felügyelt hitelintézetek és az illetékes hatóságok jelentős forrásokat fektettek az új keretrendszer végrehajtásába. Ebből a szempontból előnyös lenne késleltetni az IKT-vonatkozású biztonsági incidensek egyablakos ügyintézési ponton keresztül történő bejelentésének integrálását. Ez több időt biztosítana a lehetséges javítások és annak meghatározására, hogy miként lehetne tovább egyszerűsíteni az SSM és a felügyelt hitelintézetek adminisztratív terheit.

4.6. Ezen okok miatt az EKB azt javasolja, hogy a DORA-rendeletet zárják ki a javasolt rendeletből. Helyénvaló lenne külön tapasztalatot szerezni az új egyablakos ügyintézési ponttal (amely a többi rendeletre, többek között az EUDPR-re is kiterjed) és a DORA-rendelet újonnan bevezetett jelentéstételi rendszerével kapcsolatban, majd ezt követően felülvizsgálni, hogy miként lehetne egy későbbi szakaszban a legjobban integrálni azokat.

Abban az esetben, ahol az EKB a javasolt rendelet módosítására tesz javaslatot, külön technikai munkadokumentum tartalmazza a szövegezési javaslatokat és az azokhoz fűzött magyarázatot. A technikai munkadokumentum angol nyelven elérhető az EUR-Lexen.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2025. március 10-én.

az EKB elnöke
Christine LAGARDE

([42]) Ahogy a javasolt rendelet (54) preambulumbekezdése előirányozza.
([43]) A DORA-rendelet 19. cikke.